

M O T I E 9 van 2026* vreemd aan de orde van de dag

Betrek kinderen en jongeren bij de (in)formatie en de politiek

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- kinderen en jongeren momenteel geen structurele plek hebben in de gemeentelijke (in)formatie en akkoordvorming, terwijl zij de gevolgen ondervinden van de keuzes die daarin worden gemaakt;
- een groot deel van de kinderen en jongeren nog geen stemrecht heeft en daarmee geen formele invloed kan uitoefenen via verkiezingen;
- artikel 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag vastlegt dat kinderen het recht hebben om gehoord te worden over aangelegenheden die hen aangaan, en dat aan hun mening passend gewicht moet worden toegekend.

We hebben nagedacht over en houden rekening met dat:

- kinderen en jongeren niet alleen de toekomstige, maar ook de huidige inwoners van de gemeente zijn;
- beslissingen die tijdens de (in)formatie en akkoordvorming worden genomen grote impact hebben op jonge toekomstige generaties;
- betekenisvolle kinder- en jongerenparticipatie vraagt om betrokkenheid in een vroeg stadium van besluitvorming, juist bij het bepalen van beleidsprioriteiten;
- veel kinderen en jongeren in Velsen de effecten van de lokale politiek voelen en graag hun stem willen laten horen, maar zich nog niet betrokken voelen;
- de gemeenteraadsverkiezingen en de aansluitende (in)formatie en akkoordvorming een belangrijke kans bieden om hier verandering in te brengen;
- het betrekken van kinderen en jongeren bij de (in)formatie inclusief de vorming van akkoorden kan bijdragen aan nieuwe ideeën, een frisse kijk op uitdagingen voor de gemeente en beleid dat beter aansluit bij de behoeften van onze jongste inwoners.

We adviseren om:

- jongeren na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 actief te betrekken bij de (in)formatie en akkoordvorming;
- deze betrokkenheid passend, toegankelijk en veilig vorm te geven en aan te laten sluiten bij hun leefwereld;
- met jongeren te spreken over de impact van beleidsvoornemens op toekomstige generaties;
- kinder- en jongerenparticipatie daarnaast structureel te verankeren in de gemeentelijke beleidsvorming;
- de leerlijn die is voorgesteld door de raads werkgroep jongeren en politiek, het John van Dijkfonds, om jongeren en kinderen structureel te betrekken bij de lokale politiek en democratie, verder uit te bouwen, bijvoorbeeld met een kinderpanel en/of jongerenplatform, in samenwerking met jongeren zelf en met het onderwijs.

De volgende raadsleden dienen dit voorstel in:

Naam raadslid:	naam partij:
MaartenJan Hoekstra	GroenLinks Velsen
Leo Kwant	Sterk Velsen
Floor Bal	Liberaal Blauw
Frank Cornet	ChristenUnie Velsen
Onika Pinkus	PvdA Velsen

Toelichting

Op 28 november 2025 is door de ALV van de VNG een motie aangenomen om kinder- en jongerenparticipatie bij de (in)formatie na de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026 te versterken, zie <https://vng.nl/nieuws/alv-neemt-motie-geef-jeugd-plek-aan-formatietafels-aan>. Deze motie is hiervan een uitwerking, door de [Alliantie Kinder- en Jongerenparticipatie op decentraal niveau](#). De VNG adviseert om deze motie vóór het verkiezingsreces in te dienen, zodat het onderwerp meteen kan worden meegenomen, zie <https://vng.nl/artikelen/geef-kinderen-en-jongeren-een-rol-tijdens-de-formatie>.

In veel gemeenten worden kinderen en jongeren nog onvoldoende betrokken bij politieke besluitvorming, terwijl juist zij direct geraakt worden door gemeentelijk beleid. Het recht om mee te praten over zaken die hen aangaan is vastgelegd in artikel 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag. In de praktijk verschilt de mate waarin hier invulling aan wordt gegeven sterk per gemeente. Van de 342 gemeenten zijn er bijvoorbeeld zo'n 85 met erkende jongerenraden in verschillende vormen. Echter zouden kinderen en jongeren in de wijze waarop ze hun stem kunnen laten horen niet afhankelijk moeten zijn van de plek waar ze wonen.

De formaties na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 vormen een perfect moment om daar verandering in te brengen. De Alliantie Kinder- en Jongerenparticipatie op decentraal niveau zet zich er daarom voor in dat kinderen en jongeren in zoveel mogelijk gemeenten een betekenisvolle rol krijgen in de (in)formatie, bij de totstandkoming van de lokale (coalitie- en/of raads)akkoorden. Door hen uit te nodigen kunnen zij aangeven wat kinderen en jongeren belangrijk vinden, welke thema's volgens hen prioriteit verdienen en welke kansen zij zien voor de komende raadsperiode. Door hen zichtbaar te betrekken laat de gemeenteraad zien dat hun adviezen ertoe doen. Dit versterkt niet alleen de positie van de raad, maar ook het vertrouwen van kinderen en jongeren in de lokale democratie. Zo suggereert de Alliantie om een (bijvoorbeeld gelote) groep uit leerlingenraden een gesprek te laten hebben met de (in)formateur; in het geval van een raadsakkoord zou dit ook met een regiegroep kunnen zijn.

Het is daarnaast belangrijk dat kinderen en jongeren niet eenmalig, maar structureel bij de lokale besluitvorming worden betrokken. Dat kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld door een kinder- en/of jongerenraad op te richten, samen te werken met het onderwijs of kinder- en jongerenberaden te organiseren. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen zal de alliantie dit actief onder de aandacht brengen, samenwerken met lokale stakeholders en gemeenten ondersteunen.

Op 27 november 2025 ontving de raad een [brief van de raadswerkgroep jongeren en politiek, het John van Dijkfonds](#), naar aanleiding van de op 3 november gehouden pizza-avond voor bijna 40 jongeren. Dit als onderdeel van een door de werkgroep voorgestelde leerlijn, bedoeld om kinderen en jongeren van 10 tot 22 jaar meer te betrekken bij de lokale politiek en democratie. Een ander onderdeel is de Jongerenstemwijzer Young Voice voor de gemeenteraadsverkiezingen. De motie sluit met het laatste punt van het dictum aan bij twee nog te realiseren onderdelen van de leerlijn, het kinderpanel en het jongerenplatform (of een andere vorm van een kinder- en of jongerenraad). De motie adviseert om deze verder uit te (laten) werken, zodat we in Velsen komen tot een structurele en succesvolle verankering van kinder- en jongerenparticipatie in de gemeentelijke beleidsvorming.